

Сивун А. С.,

курсант 2 курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: **Шармар О. М.,** доцент кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Евтаназія та право на життя в національному праві. юридична та етична сторона евтаназії

На сьогодні, посилений інтерес до терміну «Евтаназія» пояснюється не тільки успіхами медицини в епоху науково-технічної революції, необмежено розширивши граничну зону між життям і смертю, але також і змінами в світогляді людини, визнанням пріоритетів духовних цінностей. Адже це пояснюється відкриттям і поширенням багатьох нових або вже нам відомих невиліковних хвороб. Тому, на мою думку, ця тема є актуальною на сьогоднішній день.

Дослідження проблеми займалися частково або опосередковано займалися фахівці з кримінального та міжнародного права, а також фахівці з медицини та інших галузей Глушков В.О., Ворона В.А., Ф.Бекон та інші.

Сам термін «евтаназія» в XVII ст. ввів англійський філософ Ф. Бекон (1561–1626 рр.), позначивши ним легку й безболісну смерть. Евтаназія (від грец. «eu» - добре й «th'ntatos» - смерть) – має значення мирної та безболісної смерті.

В загальному, правовий термін «Евтаназія» визначив такий магістр права як Ворона В.А. Евтаназія – це умисні дії чи бездіяльність медичних працівників (або інших осіб), які здійснюють ними за наявності письмово оформленого клопотання пацієнта (або «заяви на випадок смерті») або ж усного клопотання, якщо ж фізичний стан унеможлиблює письмову форму клопотання пацієнта, який перебуває у стані, коли усвідомлює значення своїх дій і може керувати ними, з дотриманням законодавчо встановлених умов, з метою припинення його фізичних, психічних і моральних страждань, у результаті яких реалізовується право на гідну смерть.

Тобто, евтаназію, з юридичної точки зору, можна визначити як умисне, добровільне позбавлення життя безнадійно хворої людини з метою полегшення його страждань. А як ми знаємо, у теорії кримінального права і в правозастосовній практиці визнається, що добровільна згода людини на позбавлення її життя не виключає протиправності й караності діяння і зазвичай кваліфікується за ст. 115 ККУ (вбивство).

Взагалі, медицина дві форми евтаназії – активна і пасивна евтаназія. Говорячи про евтаназію, зазвичай розуміють *активну евтаназію* (або, як її ще називають, «метод наповненого шприца»), тобто виконання дій, спрямованих на припинення мук безнадійно хворої людини, результат яких є смертельним для останньої. До активної евтаназії належать також і *суїцид, який асистується*. Це коли пацієнту на його прохання надається допомога в здійсненні самогубства. *Пасивна евтаназія* полягає в тому, що хворому (теж на його прохання) припиняють спрямовану на продовження життя медичну допомогу, що призводить до природної смерті.

Також потрібно навести аргументи щодо прийнятності чи неприйнятності евтаназії.

Прихильники евтаназії обґрунтовують свою позицію тим, що: з філософської точки зору - перехідна стадія від життя до смерті не повинна бути такою страждальницькою і принизливою для людської гідності; з правової - існування права на життя передбачає право на прийняття рішення щодо власного тіла, в тому числі і права на смерть; з медичної - якщо безнадійно хворого чекає важка, нестерпна, недалеко в конкретно визначений термін смерть, то чи не краще такого хворого позбавити страждань природного умирання, полегшивши йому смерть. Тобто, право на повне використання права на життя.

Противники евтаназії висувають не менш вагому аргументацію. В загально-філософському плані неприйнятність евтаназії йде від культурної традиції, яка розглядає людське життя як таке в якості найвищого блага і найвищої цінності, легалізація ж евтаназії потягне за собою зниження цієї цінності. З іншого боку, евтаназія не є засобом розв'язання філософських проблем життя і смерті, вона лише насильницьким способом усуває їх. Евтаназія, як форма медичної практики, може спричинити деморалізуючу дію на величезну масу хворих (тоді як благають про штучну смерть значно менше з них) і на медперсонал (навіщо боротися за життя хворого до кінця, краще без "турбот", "клопоту" забезпечити йому лагідну смерть).

У висновку можемо сказати, що в звичайному стані кожна людина хоче жити довго і щасливо, відкидаючи думки про смерть, але у будь-який може захворіти на невиліковну хворобу, а евтаназія була б повним вирішенням проблем певних дуже «складних» пацієнтів. Ми повинні розуміти, що на даний момент евтаназія є незаконною на рівні національного права. Тому, щонаціональним законодавством не визнається будь-яка форма евтаназії.